

1 Sarcina probei

1.1 Care sunt regulile privind sarcina probei?

Sarcina de a dovedi o anumită afirmație revine în general părții care prezintă afirmația sau alegația în cauză. De exemplu, într-o acțiune privind neglijența, sarcina de a dovedi neglijența revine reclamantului, iar sarcina de a dovedi neglijența concurentă revine pârâtului. În general, dovedirea faptelor necesare pentru stabilirea cauzei acțiunii revine reclamantului, în timp ce dovedirea memoriului în apărare revine pârâtului și, în cazul în care pârâtul prezintă o cerere reconvențională, pârâtul va suporta sarcina probei cu privire la cererea respectivă. Cu toate acestea, anumite cerințe legale plasează uneori sarcina probei asupra pârâtului. De exemplu, în acțiunile referitoare la concedierea abuzivă, sarcina probei revine angajatorului pârât, și anume angajatorul trebuie să dovedească că au existat motive serioase care au justificat concedierea. [A se vedea [Legea privind concedierile abuzive 1977](#) astfel cum a fost modificată].

1.2 Există reguli privind exceptarea anumitor fapte de la sarcina probei? În ce situații? Există posibilitatea de a prezenta probe pentru a dovedi că o anumită prezumție legală nu este valabilă?

Nu este necesar să se dovedească faptele care sunt admise. Judecătorii se pot baza pe cunoștințele lor generale sau pot să țină seama, din punct de vedere juridic, de faptele care sunt în mod clar stabilite sau bine cunoscute sau care fac parte din cunoștințele comune, prin urmare, nu sunt necesare dovezi cu privire la astfel de fapte. În conformitate cu legea, există anumite prezumții care pot fi răsturnate prin prezentarea de probe. Printre acestea se numără prezumțiile privind legitimitatea copiilor, valabilitatea căsătoriilor, capacitatea mentală a adulților și prezumția de deces în cazul în care o persoană nu a mai fost văzută sau nu s-a mai auzit nimic despre aceasta de peste 7 ani în pofida efectuării tuturor cercetărilor necesare. Norma *res ipsa loquitur* se aplică atunci când se face o prezumție de neglijență în condițiile în care cauza accidentului se dovedește a fi fost sub controlul pârâtului sau a prepușilor sau mandatarilor acestuia la momentul accidentului, iar accidentul a fost de așa natură încât, în cursul obișnuit al evenimentelor, acesta nu s-ar fi întâmplat dacă persoanele care dețineau controlul ar fi dat dovadă de atenția cuvenită. Atunci când se invocă norma *res ipsa loquitur*, aceasta deplasează sau trece sarcina probei asupra pârâtului, care trebuie, prin urmare, să demonstreze că nu a dat dovadă de neglijență. Cu toate acestea, sarcina de a proba legătura de cauzalitate revine, în continuare, reclamantului. Trebuie notat faptul că nu este necesar ca doctrina *res ipsa loquitur* să fie solicitată sau stabilită în cererea reclamantului pentru ca acesta să o poată invoca în cadrul audierii în cauza respectivă dacă faptele arată că aceasta este în mod clar aplicabilă.

1.3 În ce măsură instanța trebuie să aibă certitudinea cu privire la un fapt pentru a-și întemeia hotărârea pe existența acelui fapt?

Într-o cauză civilă, o parte va avea câștig de cauză cu privire la un anumit aspect dacă aceasta convinge instanța în legătură cu aspectul respectiv în funcție de balanța probabilităților. Astfel, în cazul în care o parte nu reușește să convingă instanța că versiunea sa cu privire la evenimente este mai probabilă decât versiunea părții adverse, atunci aceasta va cădea în pretenții. Acesta este un standard flexibil, iar instanțele vor solicita, în general, mai multe dovezi în anumite cazuri, cum ar fi cele care implică o fraudă, ca urmare a gravității acuzației.

2 Strângerea probelor

2.1 Pentru strângerea probelor este întotdeauna necesar ca una dintre părți să facă o cerere în acest sens sau în anumite cazuri judecătorul poate dispune, de asemenea, din proprie inițiativă, strângerea de probe?

În cadrul procedurilor civile, probele sunt obținute prin prezentarea de documente, prin dezvăluire și prin intermediul depozițiilor martorilor.

Prezentarea: În cadrul acțiunilor Înaltei Curți, prezentarea de documente se obține prin cererea scrisă a unei părți adresată celeilalte părți prin care se solicită ca prezentarea să se facă în mod voluntar. Instanța va dispune prezentarea numai în cazul în care cealaltă parte nu a reușit sau a refuzat să efectueze prezentarea în mod voluntar sau a ignorat cererea de prezentare. [A se vedea [Norme privind instanțele superioare](#), Ordinul 31, norma 12, astfel cum a fost modificat]. Orice prezentare solicitată trebuie să fie relevantă și necesară pentru faptele aduse în discuție în cadrul acțiunii. Este posibil, de asemenea, să se solicite prezentarea de documente de la un terț care nu este parte la acțiune.

Dezvăluirea: Orice parte la o acțiune privind vătămări corporale trebuie să dezvăluie celeilalte părți, fără să fie nevoie de vreo cerere adresată instanței, orice rapoarte medicale întocmite de experți care vor fi chemați în calitate de martori pentru a depune mărturie la proces. [A se vedea [Norme privind instanțele superioare](#), Ordinul 39, norma 46, astfel cum a fost modificat]. Ambele părți trebuie, de asemenea, să facă schimb de liste cu numele și adresele tuturor martorilor care urmează să fie chemați, iar reclamantul trebuie să furnizeze o declarație completă a tuturor elementelor de despăgubiri speciale sau cheltuielile efective asociate cu pierderea sau prejudiciul care face obiectul acțiunii.

Martorii: Nu este necesară autorizarea din partea instanței pentru ca părțile să aducă martori în sprijinul acțiunilor lor, cu excepția procedurilor din Lista comercială a Înaltei Curți, în care o parte care dorește să se bazeze pe probele furnizate de un martor trebuie să comunice o declarație din partea martorului semnată de acesta și în care se prezintă mărturia sa și trebuie să cheme martorul pentru a depune mărturie orală la proces. În cazul în care o parte nu reușește să furnizeze o declarație din partea martorului înainte de procesul în cadrul Listei comerciale a Înaltei Curți, partea respectivă nu poate să cheme martorul fără permisiunea instanței. Instanța are, de asemenea, competențe extinse de a controla ce elemente de probă sunt admise și poate să excludă probe care ar fi de altfel admisibile sau să limiteze examinarea încrucișată a unui martor. În anumite circumstanțe, o parte poate, de asemenea, să solicite un ordin judecătoresc care să permită furnizarea probei cu martori în cadrul unei depoziții sub jurământ luată de un examinator numit de instanță anterior termenului fixat pentru audierea acțiunii. În general, funcția judecătorului este de a examina toate elementele de probă prezentate de părți și nu de a se angaja într-o misiune de informare. În general, un judecător nu are dreptul de a chema un martor fără acordul părților, dar poate face acest lucru în cazurile de ultraj civil sau în anumite proceduri privind îngrijirea copiilor. De asemenea, un judecător are competența de a rechema un martor chemat anterior de către o parte.

Martorii experți: În general, părțile nu au nevoie de permisiunea instanței pentru a prezenta rapoarte de expertiză în sprijinul cauzei lor. În cazul în care se prezintă rapoarte de expertiză, părțile ar trebui să facă schimb de orice rapoarte de expertiză înaintea procesului. În cadrul procedurilor în cadrul Listei comerciale a Înaltei Curți, un judecător poate, ca parte a procedurii prealabile procesului, să instruiască orice martori experți să se consulte reciproc pentru a identifica aspectele în legătură cu care intenționează să depună mărturie, pentru a obține un acord cu privire la elementele de probă pe care intenționează să le prezinte în ceea ce privește aceste aspecte și pentru a examina orice eventuală chestiune indicată de judecător. Astfel de martori experți pot fi instruiți

de instanță să elaboreze un memorandum care urmează să fie prezentat în comun de către aceștia grefierului și transmis de către aceștia părților și care va conține rezultatele reuniunilor și consultărilor lor. Rezultatele consultărilor martorilor experți nu au caracter obligatoriu pentru părți. [A se vedea [Norme privind instanțele superioare](#), Ordinul 63A, norma 6(1)(ix)].

Instanța poate, din oficiu, să desemneze un expert în calitate de evaluator care să asiste instanța în ceea ce privește chestiunea care face obiectul procesului. Instanța poate instrui evaluatorul să întocmească un raport, ale cărui copii sunt puse la dispoziția părților, și să participe la proces pentru a consilia sau a asista instanța.

2.2 În cazul în care cererea uneia dintre părți cu privire la strângerea de probe este aprobată, care sunt etapele următoare?

Prezentarea: O instanță va emite un ordin de prezentare a documentelor numai în cazul în care partea de la care se solicită prezentarea nu a reușit, a refuzat sau a neglijat să facă prezentarea solicitată în mod voluntar. Prin urmare, în cazul în care instanța dispune prezentarea, costurile aferente depunerii cererii vor fi atribuite, de regulă, părții care a solicitat prezentarea. În cazul în care o parte la o acțiune este obligată să efectueze prezentarea anumitor documente aflate în puterea sau posesia sa, aceasta trebuie să pună la dispoziția părții adverse copii ale documentelor respective. Un ordin de prezentare este respectat prin depunerea unei declarații sub jurământ de prezentare în care sunt indicate documentele relevante ca probe materiale care însoțesc declarația sub jurământ. Nerespectarea ordinului de prezentare poate conduce la respingerea acțiunii sau retragerea apărării astfel încât să se asigure că părțile la litigiu respectă ordinele de prezentare.

Martorii: Nu este necesară autorizarea instanței pentru ca părțile să prezinte probe cu martori în sprijinul cauzelor lor. În cazul în care instanța dispune ca probele din partea unui martor să fie obținute în cadrul unei depoziții, martorul va depune mărturie oral în fața unui examinator numit de instanță. Examinarea se va desfășura ca și cum ar fi un proces, cu posibilitatea deplină de a interoga martorul și cu o transcriere a probelor prezentate.

Martorii experți: În general, părțile nu au nevoie de permisiunea instanței pentru a prezenta rapoarte de expertiză în sprijinul cauzei lor. Experții pot întocmi rapoarte scrise în cadrul cărora își prezintă constatările și își exprimă în mod imparțial avizul de expert. În cazul în care sunt elaborate rapoarte de expertiză, acestea ar trebui să facă obiectul unui schimb între părți înaintea procesului. Obligația imperativă a expertului este față de instanță și nu față de vreuna dintre părțile la procedură, deși expertul va fi plătit de către partea care l-a chemat.

2.3 Care sunt situațiile în care instanța poate respinge cererea uneia dintre părți de strângere de probe?

Instanța poate să respingă cererea unei părți care dorește să obțină sau să prezinte anumite elemente de probă în cazul în care instanța apreciază că acestea sunt irelevante, inutile sau inadmisibile. În conformitate cu „regula celor mai bune probe”, trebuie să fie prezentate cele mai bune și directe probe ale unui fapt sau, în cazul în care acestea nu sunt disponibile, absența lor trebuie să fie justificată. De exemplu, cea mai bună probă în ceea ce privește conținutul unei scrisori o reprezintă prezentarea scrisorii însăși, mai degrabă decât furnizarea de probe orale cu privire la conținutul acesteia. În general, toate probele relevante pentru oricare dintre faptele în cauză sunt admisibile. Cu toate acestea, anumite elemente de probă sunt inadmisibile, cum ar fi comunicările privilegiate (de exemplu, probele referitoare la comunicările confidențiale dintre un client și avocat). Prin urmare, admisibilitatea probelor va fi decisă în fiecare caz în parte de către judecător.

2.4 Care sunt diferitele mijloace de probă?

Faptele pot fi dovedite prin probe, prin prezumțiile și deducțiile care rezultă din probe și de către instanța judecătorească care ia act de anumite fapte cunoscute. Tipurile de probe care pot fi invocate în procedurile civile sunt depozitiile martorilor, înscrisurile și probele reale. Înscrisurile pot include documente pe hârtie, înregistrări computerizate, fotografii și înregistrări video și audio.

2.5 Care sunt metodele de obținere de probe de la martori? Acestea diferă de metodele folosite pentru obținerea de probe de la experții martori? Care sunt normele în ceea ce privește depunerea probelor scrise și avizele/rapoartele experților?

În principiu, martorii depun mărturie oral, la proces, unde li se cere să confirme veridicitatea și exactitatea declarațiilor lor.

Martorii experți depun mărturie în rapoarte scrise, cu excepția cazului în care instanța dispune altfel. Un raport de expertiză trebuie să prezinte concluziile sale, faptele și ipotezele pe care se bazează, precum și fondul instrucțiunilor expertului. Instanța va decide dacă este necesar, de asemenea, ca un expert să participe la proces pentru a depune mărturie orală.

2.6 Unele mijloace de probă au o forță probantă mai mare decât celelalte?

Instanța dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește greutatea sau credibilitatea care ar trebui acordată oricărui element de probă. De exemplu, mărturiile indirecte, deși pot fi admisibile în cadrul procedurilor civile, vor avea deseori o greutate mai mică decât mărturiile directe, în special dacă persoana care a făcut declarația ar fi putut fi chemată în persoană să depună mărturie.

Anumite documente și înregistrări sunt acceptate ca fiind autentice. De exemplu, evidențele întreprinderilor și cele ale autorităților publice sunt acceptate ca fiind autentice în cazul în care sunt certificate ca atare de către un funcționar al întreprinderii sau de o autoritate publică, iar diverse tipuri de documente oficiale (cum ar fi legi, regulamente, ordonanțe, tratate și registre judiciare) pot fi dovedite prin copii tipărite sau certificate, fără alte dovezi suplimentare.

2.7 Pentru dovedirea anumitor fapte, sunt obligatorii anumite tipuri de probă?

Anumite operațiuni trebuie să fie efectuate în scris, prin urmare, sunt necesare documente justificative pentru demonstrarea operațiunilor respective. Printre exemple se numără contractele pentru vânzarea de terenuri.

2.8 Martorii au prin lege obligația de a depune mărturie?

Ca regulă generală, în cazul în care un martor este competent, acesta poate fi obligat să se prezinte în instanță și să depună mărturie. O parte care dorește să asigure prezența unui martor la proces pregătește o citație adresată acestuia prin care i se solicită prezentarea în instanță pentru a depune mărturie.

Odată eliberată de instanța judecătorească și notificată în mod corespunzător, citația obligă martorul să participe la audiere. O persoană care nu dă curs citației de a se prezenta în instanță în calitate de martor se face vinovată de sfidarea instanței.

2.9 În ce cazuri poate un martor refuza să depună mărturie?

Regula generală conform căreia martorii competenți pot fi obligați să depună mărturie nu se aplică entităților suverane străine și gospodăriilor lor, agenților diplomatici străini și funcționarilor consulari, reprezentanților anumitor organizații internaționale, precum și judecătorilor și juraților în legătură cu activitățile lor în calitate respectivă. Soții și rudele părților pot fi obligate să depună mărturie în cadrul procedurilor civile. Un martor este obligat să răspundă la o întrebare, cu excepția circumstanțelor în care acesta și-ar pierde dreptul de a nu se autoincrimina. Cu alte cuvinte, un martor este obligat să răspundă la o întrebare, cu excepția cazului în care acesta poate să demonstreze că există motive întemeiate să se teamă că răspunsul său va tinde să îl incrimineze.

Martorii care pot fi obligați în general să depună mărturie au, cu toate acestea, dreptul de a refuza inspectarea anumitor documente și de a refuza să răspundă la anumite întrebări pe motiv de privilegiu. Principalele tipuri de privilegiu sunt privilegiul juridic profesional, comunicarea „fără a se aduce atingere” și, astfel cum s-a menționat mai sus, dreptul de a nu contribui la propria incriminare.

Probele pot fi refuzate, de asemenea, pe motiv de imunitate de interes public, în cazul în care prezentarea lor ar fi contrară interesului public. Elementele de probă care pot face obiectul imunității includ dovezile referitoare la securitatea națională, relațiile diplomatice, modul de funcționare a administrației centrale, bunăstarea copiilor, investigarea criminalității și protecția informatorilor. În plus, jurnaliștii nu au obligația de a-și dezvălui sursele, cu excepția cazului în care divulgarea este necesară în interesul justiției sau al securității naționale sau pentru apărarea ordinii publice sau prevenirea criminalității.

2.10 Persoana care refuză să depună mărturie poate fi sancționată sau obligată să depună mărturie?

Un martor care refuză să depună mărturie după ce i-a fost notificată o citație de prezentare în instanță în calitate de martor poate fi pedepsit cu închisoare pentru sfidarea instanței până când acesta renunță la sfidare sau poate fi obligat să plătească o amendă. Nerespectarea unei citații de prezentare în instanță în calitate de martor înseamnă de fapt nerespectarea unui ordin judecătoresc, prin urmare, orice refuz de a depune mărturie poate constitui o sfidare a instanței.

2.11 Există persoane cărora nu li se poate cere să depună mărturie?

Persoanele adulte nu sunt competente să depună mărturie în cadrul procedurilor civile în cazul în care acestea sunt incapabile să înțeleagă jurământul sau sunt incapabile să depună o mărturie rațională. Un martor minor poate să nu fie competent să depună mărturie în cazul în care acesta nu înțelege obligația de a spune adevărul sau nu deține o înțelegere suficientă pentru a-și justifica mărturia în cadrul audierii și revine judecătorului în cauză sarcina de a se pronunța cu privire la acest aspect.

2.12 Care este rolul judecătorului și al părților în audierea unui martor? În ce situații martorul poate fi audiat prin intermediul videoconferinței sau prin alte mijloace tehnice?

Martorii depun inițial mărturie în cadrul interogatoriului principal, iar ulterior fac obiectul unui interogatoriu contradictoriu din partea avocatului părții adverse. În timpul interogatoriului contradictoriu, pot fi adresate martorului întrebări sugestive. Uneori, după încetarea interogatoriului contradictoriu, martorul este din nou chestionat de către partea care l-a chemat inițial. De asemenea, judecătorul poate să adreseze întrebări martorului, de exemplu pentru a primi clarificări cu privire la anumite aspecte.

S-au prevăzut dispoziții pentru a permite martorilor să depună mărturie prin transmisiune televizată în direct în anumite cazuri. În cadrul procedurilor referitoare la bunăstarea unui copil sau a unei persoane cu dizabilități mentale, instanța poate să audieze un copil prin intermediul unei transmisiuni televizate în direct, iar întrebările adresate copilului pot fi transmise printr-un intermediar. De asemenea, pot fi obținute probe prin intermediul unei transmisiuni televizate în direct în cazul în care martorul respectiv nu locuiește în Irlanda.

3 Evaluarea probelor

3.1 Când probele nu au fost obținute legal de către una dintre părți, există restricții pentru instanță în ceea ce privește luarea în considerare a acestor probe în formularea hotărârii?

Elementele de probă obținute în mod ilegal nu sunt neapărat inadmisibile. Acestea sunt admisibile dacă sunt relevante, însă judecătorul în cauză are libertatea de a le exclude. În cazul în care judecătorul în cauză constată că politica publică impune ca probele să fie excluse, atunci probele nu vor fi admise chiar dacă acestea sunt relevante pentru faptele în cauză.

3.2 În calitate de parte într-o cauză, propria mea declarație va conta ca probă?

Declarațiile martorilor prezentate de către părțile la procedură sunt admisibile ca probe în aceeași măsură ca declarațiile date de terți.

Linkuri conexe

<https://www.courts.ie>

Ultima actualizare: 16/04/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.